

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

28 במרס 2011

574

כ"ב באדר ב' התשע"א

עמוד

570 הצעת חוק לתיקון פקודת היערות (מס' 5), התשע"א-2011

575 הצעת חוק בית המשפט לענייני משפחה (תיקון מס' 10), התשע"א-2011

הצעת חוק לתיקון פקודת היערות (מס' 5), התשע"א – 2011

1. תיקון כותרת חלק ה' 1. בפקודת היערות¹ (להלן – הפקודה), בכותרת חלק ה', במקום "הגנת אילנות" יבוא "הגנה על עצים בוגרים".
2. ביטול סעיף 14. סעיף 14 לפקודה – בטל.
3. הוספת סעיף 14א. לפני סעיף 15 לפקודה יבוא:
- "הגדרות 14א. בחלק זה –

"העתקת עץ בוגר" – עקירת העץ הבוגר משורשו ונטיעתו במקום אחר;

"כריתת עץ בוגר" – חיתוך הגזע המרכזי של העץ הבוגר בלא הותרת בדים, וכן כל פעולה הגורמת למותו של העץ הבוגר לרבות ריסוס, הרעלה, הסרת קליפת העץ, שריפת העץ, חיתוך שורשיו או בנייה בתוך תחום קוטר צמרתו ולמעט עקירת העץ הבוגר משורשו במהלך העתקתו;

ד ב ר י ה ס ב ר

תיקון מס' 89 לחוק התכנון והבנייה כלל גם תיקונים עקיפים בפקודת היערות, ובהם תיקון סעיף 15 והוספת סעיף 15א לפקודה האמורה, שמטרתם הרחבת האיסור לכריתת או להעתקה של עצים, כך שיחול לגבי כל עץ בוגר כהגדרתו בתיקון מס' 89 לחוק התכנון והבנייה.

סעיף 1 מוצע לתקן את כותרת חלק ה' לפקודת היערות ולהחליף את המונח "הגנת אילנות" ב"הגנה על עצים בוגרים", לשם התאמתה לתוכנו.

סעיף 2 סעיף 14 לפקודת היערות, שעניינו הסמכות להכריז על אילנות כאילנות בוגרים, קובע לאמור:

"הסמכות להכריז אילנות כאילנות מוגנים"

14. יכול שר החקלאות להכריז בצו שאילנות המפורטים בו בצו יהיו מוגנים בכל ישראל או בכל מחוז או חלק של מחוז לתקופה שתפורט בו בצו, ומשיצא הצו הזה יהא אסור לכל אדם לכרות אילנות כאלה או להעתיק את עציהם של אותם האילנות אלא עפ"י רשיון שינתן עפ"י סעיף 15.

בשל הרחבת ההגנה על כלל מיני העצים העונים להגדרה "עץ בוגר", מוצע למחוק את סעיף 14 לפקודת היערות, המתיתיר בשל הרחבת ההגנה כאמור. זאת, מכיוון שההגדרה "עץ בוגר" כוללת בתוכה את כלל מיני העצים ולא רק מינים מוגנים.

סעיף 3 מוצע להגדיר "עץ בוגר" כפי שהוא מוגדר בסעיף 283 לחוק התכנון והבנייה שהוסף בתיקון מס' 89 לחוק התכנון והבנייה. כמו כן מוצע להוסיף את ההגדרות "העתקת עץ בוגר", "כריתת עץ בוגר" כדי לקבוע באופן מפורש באילו מקרים נדרש לבקש רישיון לכריתת עץ בוגר או להעתקתו, וכן מוצע להגדיר את המונח "ערך

כללי תחום היער והאילנות בישראל מוסדר כיום באמצעות פקודת היערות (להלן – פקודת היערות). פקודת היערות מגנה, באמצעות צו היערות (אכרזה על אילנות מוגנים), התשנ"ז–1997, על 68 מיני עצים אשר נקבעו כחשובים ומשמעותיים ביותר בנופי ארץ ישראל. כל המבקש לכרות או להעתיק מינים אלה, חייב ברישיון מאת פקיד היערות.

בעקבות עלייה במודעות הציבור בנושא הגנה על עצים, על היבטיו הסביבתיים, הנופיים וההיסטוריים, ובעקבות ההבנה בדבר תרומת העצים להקטנת ההתחממות הגלובלית והקטנת פליטות פחמן דו-חמצני, תוקן בחודש נובמבר 2008 חוק התכנון והבניה, התשס"ח–1965, במסגרת חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 89), התשס"ט–2008 (פורסם בס"ח התשס"ט, עמ' 82) (להלן – תיקון מס' 89 לחוק התכנון והבניה). מטרת התיקון היתה לקבוע כי בכל תכנית בנייה שבמסגרתה מתבקש אישור תכנוני לבנייה העלולה לפגוע בעצים, יחויב מוסד התכנון, בטרם מתן אישורו, לשקול את האינטרס הציבורי בנוגע לצורך לשימור עצים. כמו כן ביקש התיקון לאפשר לפקיד היערות כהגדרתו בפקודת היערות לחוות את דעתו בכל הנוגע לשימור עצים בשטחים המיועדים לפיתוח ובינוי, כבר בשלב התכנון המוקדם, ולא כפי שהיה נהוג עד אז, רק בשלב שבו מתבקש היתר הבניה ולעתים אף לאחר קבלת ההיתר.

כדי ליישם את התיקון האמור חויבו מגישי תכנית בנייה לסמן בתשריט את כל העצים הקיימים בשטח, ומכיוון שנדרש סטנדרט אחיד לגודל עץ נקבעה הגדרה למונח "עץ בוגר": "עץ שגובהו 2 מטרים לפחות מעל פני הקרקע וקוטר גזעו, הנמדד בגובה 130 סנטימטרים מעל פני הקרקע, הוא 10 סנטימטרים לפחות".

¹ חוקי א"י, כרך א', עמ' (ע) 600, (א) 710; ס"ח התשס"ט, עמ' 83.

”עץ בוגר” – עץ שגובהו שני מטרים לפחות מעל פני הקרקע, וקוטר גזעו, הנמדד בגובה 130 סנטימטרים מעל פני הקרקע, הוא 10 סנטימטרים לפחות; ”ערך עץ בוגר” – שוויו של העץ הבוגר, הנקבע, בין השאר, על פי מינו, מידותיו, ערכו הנופי-סביבתי ומיקומו.”

תיקון סעיף 15

4. בסעיף 15 לחוק העיקרי –

(1) במקום כותרת השוליים יבוא ”איסור כריתה, העתקה או הובלה של עץ בוגר, בלי רישיון”;

(2) האמור בו יסומן ”(א)”, ובו, במקום הקטע החל במילים ”עץ זית” עד המילה ”אילנות” יבוא ”עץ בוגר ולא יעתיקו וכן לא יוביל אדם עץ בוגר שנכרת או שנעקר משורשו במהלך העתקתו”;

(3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

”(ב) שר החקלאות ופיתוח הכפר רשאי לקבוע, בצו, מקרים שבהם כריתה או העתקה של עץ בוגר או הובלה של עץ בוגר שנכרת או שנעקר משורשו במהלך העתקתו, אינה טעונה רישיון לפי סעיף זה, אם נוכח כי באותם מקרים אין צורך ציבורי בקבלת רישיון כאמור, וזאת בין השאר בשל סוג העץ הבוגר או מיקומו. (ג) צו כאמור בסעיף קטן (ב) יינתן לאחר התייעצות עם הוועדה שמונתה לפי סעיף קטן (ד).

(ד) שר החקלאות ופיתוח הכפר ימנה ועדה מייעצת לעניין מתן צו לפי סעיף קטן (ב), ואלה חבריה:

(1) נציג שר החקלאות ופיתוח הכפר, מבין עובדי משרדו, והוא יהיה היושב ראש;

(2) נציג השר להגנת הסביבה מבין עובדי משרדו, שהוא אקולוג;

(3) נציג הקרן הקיימת לישראל.”

ד ב ר י ה ס ב ר

של עצים בוגרים שאין צורך בשימורם, כגון סוגים של מינים פולשים, עצי פרי במטעים, עצי נוי במשתלות, יער משקי וכיו”ב.

לפיכך, מוצע לאפשר לשר החקלאות ופיתוח הכפר לקבוע, בצו, לאחר התייעצות עם ועדה מקצועית, מינים של עצים בוגרים, שאין צורך בשימורם, ולכן כריתתם או העתקתם אינה טעונה קבלת רישיון לפי סעיף 15. החברים בוועדה המייעצת יהיו נציג שר החקלאות ופיתוח הכפר מבין עובדי משרדו, והוא ישמש גם יושב ראש הוועדה, נציג השר להגנת הסביבה מבין עובדי משרדו שהוא אקולוג ונציג הקרן הקיימת לישראל.

עוד מוצע להבהיר כי האיסור ”להעביר את עציהם של אותם אילנות” שלא על פי רישיון, כולל בחובו שני איסורים:

(1) איסור העתקת העץ הבוגר (המוגדרת כעקירת העץ הבוגר משורשו ונטיעתו במקום אחר), שלא על פי רישיון;

(2) איסור הובלת עץ בוגר שנכרת או שנעקר משורשו במהלך העתקתו, שלא על פי רישיון.

עץ בוגר” שנעשה בו שימוש בסעיף 15 בנוסחו המוצע לצורך קביעת ערכו של העץ אשר מבקשים את כריתתו.

סעיף 4 סעיף 15 לפקודת היערות שעניינו איסור לכרות אילנות מוגנים ועצים בוגרים שלא על פי רישיון, קובע בסעיף קטן לאמור:

”אסור לכרות אילנות מוגנים וכו’ אלא עפ”י רישיון

15. לא יכרות אדם עץ זית או עץ חרוב או כל אילן אחר המוגן לפי צו שניתן עפ”י סעיף 14 מפקודה זו, וכן עץ בוגר, כהגדרתו בסעיף 183 לחוק התכנון והבניה, התשכ”ה-1965, בכל מקום שהם גדלים, ולא יעביר את עציהם של אותם אילנות אלא אם קיבל תחילה רישיון לכך בטופס הקבוע מפקיד היערות.”

הסעיף האמור מחיל את החובה לקבל רישיון כריתה או העברה לגבי אילן המוגן בצו שניתן לפי סעיף 14 וכן לגבי כלל העצים הבוגרים. בהתאמה למחיקת סעיף 14, כמוצע לעיל, מוצע לתקן את סעיף 15 האמור כך שיחול לגבי עצים בוגרים, שבהם נכללים גם אילנות שהיו מוגנים לפי הצו כאמור. עם זאת, המונח ”עץ בוגר” כולל גם מינים

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) במקום "לכרות אילן מוגן או עץ בוגר" יבוא "לכרות עץ בוגר" ואחרי "בסעיף 15" יבוא "(א) (בסעיף זה – רישיון לכריתת עץ בוגר)" ובמקום הקטע החל במילים "אלא לאחר שהונחה" עד המילים "בתנאי הרישיון" יבוא "אלא לאחר שנוכח כי לא ניתן להותיר במקומו את העץ הבוגר שלגביו מתבקש הרישיון, או להעתיקו";

(ב) לפני הסיפה החל במילים "לענין קביעת מועד הנטיעה" יבוא "ולאחר שקבע בתנאי הרישיון כי על בעל הרישיון לנטוע עץ או עצים אחרים במקום העץ הבוגר שייכרת, שערכם שווה לערך העץ הבוגר כפי שחושב בהתאם לתקנות לפי סעיף קטן (ד)(1)(א) (בסעיף זה – נטיעה חלופית); סבר פקיד היערות כי בשל תנאים סביבתיים או נסיבות מיוחדות לא ניתן לבצע נטיעה חלופית, יקבע בתנאי הרישיון כי על בעל הרישיון לשלם היטל כספי בשיעור ובאופן כפי שנקבע לפי הסעיף הקטן האמור";

(2) בסעיף קטן (ב) –

(א) במקום "להעביר אילן מוגן או עץ בוגר, כאמור בסעיף 15" יבוא "להעתיק עץ בוגר, כאמור בסעיף 15א)", במקום "להעברה" יבוא "להעתקה" והמילים "באילן המוגן או" – יימחקו;

(ב) לפני "שיש בהם" יבוא "בהתאם לתקנות לפי סעיף קטן (ד)(1)(ב)";

(3) בסעיף קטן (ג), אחרי "פקיד היערות" יבוא "להתנות מתן רישיון כריתה או העתקה לפי סעיף 15א) בהפקדת ערובה בידי בעל הרישיון להבטחת עמידתו בתנאי הרישיון, וכן" ובמקום "15" יבוא "15א)";

(4) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) (1) שר החקלאות ופיתוח הכפר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע הוראות לענין סעיף זה, הרבות בעניינים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

אלא לאחר שנוכח כי לא ניתן להותיר במקומו את העץ הבוגר שלגביו מתבקש הרישיון, או להעתיקו. פקיד היערות רשאי להתנות מתן רישיון בהפקדת ערובה, כתנאי לעמידה בתנאי הרישיון.

לאחר שהחליט פקיד היערות לתת למבקש רישיון כריתה של עץ בוגר, עליו לקבוע בתנאי הרישיון כי על בעל הרישיון לנטוע עץ או עצים אחרים במקום אלה שנכרתו. הקביעה לגבי מספר העצים שיינטעו במקום, מינם וגודלם תיעשה לאחר שקבע פקיד היערות את ערכם של העצים הבוגרים שנכרתו, בהתאם להוראות שיקבע שר החקלאות ופיתוח הכפר, בתקנות, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת. בקביעת ערכו של עץ בוגר יילקחו בחשבון, בין השאר, מין העץ, מידותיו, ערכו הנופי-סביבתי ומיקומו. בקביעת ערכו הנופי של עץ בוגר יש להתחשב בתרומתו של העץ לסביבה מהיבטים שונים: היסטוריים, אקלימיים, סביבתיים, אקולוגיים, אסטטיים, כלכליים וכיו"ב.

סעיף 5 בתיקון מס' 89 לחוק התכנון והבניה הוסף לפקודת היערות סעיף 15א שעניינו התניית רישיון, הקובע בסעיף קטן (א) לאמור:

"(א) לא ייתן פקיד היערות רישיון לכרות אילן מוגן או עץ בוגר, כאמור בסעיף 15, אלא לאחר שהונחה דעתו כי יינטעו עץ או עצים אחרים מסוג, ממספר ובאיכות, במקום ובמועד כפי שייקבע בתנאי הרישיון; לענין קביעת מועד הנטיעה יביא בחשבון פקיד היערות, אם ביקש זאת מבקש הרישיון, את מועדה של שנת שמיטה."

עוד קובע סעיף 15א(ב) כי רישיון להעברת אילן מוגן או עץ בוגר יינתן רק לאחר שנקבעו תנאים להעברה שיש בהם כדי להבטיח את צמצום הפגיעה באילן המוגן או בעץ הבוגר .

מוצע לתקן את סעיף 15א(א) ולקבוע באופן ברור ומפורש כי פקיד היערות לא ייתן רישיון לכרות עץ בוגר

(א) נטיעה חלופית, ובכלל זה האופן שבו יחשב פקיד היערות את ערכו של עץ בוגר לפי הוראות סעיף קטן (א)1, וכן ההיטל הכספי שישולם אם לא ניתן לבצע נטיעה חלופית;

(ב) תנאים להעתקת עץ בוגר, ובכלל זה איפן ביצוע ההעתקה וסוגי העתקה.

(2) תקנות לפי סעיף קטן זה לעניין גובה ההיטל הכספי שישולם כאמור בפסקה (א)1 ואופן תשלומו, ייקבעו באישור שר האוצר.

6. בסעיף 17(7) לפקודה, במקום הרישה עד המילים "אילן כזה" יבוא "הכורת עץ בוגר או מעתיקו או המוביל עץ בוגר שנכרת או שנעקר משורשו במסגרת העתקה", במקום "יאשם בעבירה ויהיה צפוי למאסר" יבוא "דינו – מאסר", במקום "לקנס" יבוא "קנס" והמילים "או לשני העונשין כאחד" – יימחקו.
7. בסעיף 26 לפקודה, בפסקה (ה), בסופה יבוא "תקנות לפי פסקה זו לעניין קביעת האגרות שישולמו לרשות מקומית, בעד בקשה לרישיון לפי סעיף 15(א) המוגשת לפקיד היערות באותה רשות מקומית, ייקבעו בהתייעצות עם שר הפנים; אגרות שנקבעו בתקנות כאמור יחולו בתחומי אותה רשות מקומית אלא אם כן קבעה הרשות המקומית אגרות בשיעורים נמוכים יותר".
8. אחרי סעיף 27 לפקודה יבוא:
- "עדיפות 28. (א) על אף האמור בכל דין, לא יידרש רישיון לכריתת עץ בוגר או להעתקתו או להובלה של עץ בוגר שנכרת או שנעקר משורשו במסגרת העתקה, ולא תיגבה אגרה בעד הגשת בקשה לרישיון כאמור למעט אגרה שנקבעה בידי רשות מקומית בהתאם להוראות סעיף 26(ה) סיפה, אלא לפי הוראות פקודה זו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע בתקנות אגרות שישולמו בעד הגשת בקשה לקבלת רישיונות לפי פקודה זו ובעד נתינתם.

כיום, מוסמכים פקידי יערות עירוניים ב־6 רשויות מקומיות. פקידי היערות מבצעים את הפעולות הנדרשות מפקיד יערות, ובין השאר מתן רישיונות כריתת עצים והעברתם, בתחום השיפוט של הרשות המקומית. ברשויות מקומיות שבהן פועלים פקידי יערות עירוניים כאמור ישולמו האגרות בעד בקשה לרישיון לפי סעיף 15(א) לקופת הרשות המקומית, וסכומן יהיה הסכום שיקבע שר החקלאות ופיתוח הכפר בהתייעצות עם שר הפנים, או סכום נמוך יותר אם קבעה זאת הרשות המקומית בחוק עזר.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי פקודת היערות תהיה דבר החקיקה הראשי לעניין מתן רישיון כריתה, העתקה והובלה של עצים בוגרים, הן בכל הנוגע לקביעת תנאים למתן רישיון כאמור ותנאים ברישיון והן בכל הנוגע לקביעת האגרות וסכומן (למעט אם קבעה רשות מקומית אגרה בשיעור נמוך יותר בהתאם להוראות סעיף 26(ה)).

עם זאת, מאחר שמכוח חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח–1998 (להלן – חוק גנים לאומיים), נקבעים בצו מינים של עצים אשר

במקרה שבו סבר פקיד היערות כי בשל התנאים הסביבתיים או נסיבות מיוחדות לא ניתן לבצע נטיעה חלופית כאמור, יקבע בתנאי הרישיון כי על בעל הרישיון לשלם היטל כספי בשיעור ובאופן שייקבעו בתקנות כאמור.

סעיף 6 בתיקון מס' 89 לחוק התכנון והבניה תוקן, כאמור, סעיף 15 לפקודת היערות, כך שחובת קבלת רישיון כריתה או העברה הוחלה לגבי כל עץ בוגר כהגדרתו בסעיף 383 לחוק התכנון והבניה. עם זאת, לא תוקן במקביל סעיף 17(7) לפקודת היערות שעניינו כריתה או העברה של עץ שלא על פי רישיון. כך נוצר מצב שבו קיים איסור על כריתה או העברה של עץ בוגר בלא רישיון, ואולם לא נקבע עונש בצדו של האיסור.

מוצע לתקן את סעיף 17(7) לפקודת היערות ולקבוע כי מי שכורת עץ בוגר, מעתיקו או מובילו שלא על פי רישיון לפי סעיף 15(א), מבצע עבירה ויהיה צפוי למאסר שישנה חודשים או לקנס כאמור בסעיף 61(א)2 לחוק העונשין, התשל"ז–1977.

סעיף 7 סעיף 26 לפקודת היערות שעניינו תקנות, מסמיך בפסקה (ה) שבו את שר החקלאות ופיתוח הכפר

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מחובת קבלת היתר לפי פרק חמישי לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998², לעניין עץ בוגר שהוא ערך טבע מוגן כהגדרתו בחוק האמור:

תחילה 9. תחילתן של פסקאות (1)(ב) ו-(2)(ב) של סעיף 5 לחוק זה, במועד תחילתן של תקנות לפי סעיף 15א(ד) לפקודה כנוסחו בסעיף 5(5) לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 15א לפקודה בכל הנוגע לתנאים שיקבע פקיד היערות ברישיון לכריתה או להעתקה של עץ בוגר, במועד תחילתן של תקנות לפי סעיף 15א(ד) לפקודה כנוסחו בסעיף 5(5) לחוק זה שבהן ייקבעו הוראות לעניין קביעת התנאים כאמור.

מהווים "ערך טבע מוגן" לפי החוק האמור ונדרש לגביהם רישיון כריתה גם מטעם רשות הטבע והגנים, מוצע להחריג מהכלל האמור חובת קבלת היתר לפי פרק חמישי לחוק גנים לאומיים.

סעיף 9 מוצע לקבוע כי תחילתן של פסקאות (1)(ב) ו-(2)(ב) שבסעיף 5 לחוק המוצע, שעניינן תיקון

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 202.

הצעת חוק בית המשפט לענייני משפחה (תיקון מס' 10), התשע"א-2011

1. בחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 תיקון סעיף 1(2), אחרי "או שוויה אשר יהא" יבוא "ואולם אם הצדדים לתובענה אינם בני זוג, יראו את התובענה כ"ענייני משפחה" רק אם היא קשורה מעצם מהותה, טיבה ומאפייניה, ביחסי המשפחה בין הצדדים".
2. תחילתו של סעיף 1(2) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה, 30 ימים מיום פרסומו תחילה של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת חוק זו מוצע להבהיר כי סמכות בית המשפט לענייני משפחה בתובענה אזרחית שעילתה סכסוך בין בני משפחה, שאינם בני זוג, תחול רק במקרים שבהם התובענה מעצם מהותה, טיבה ומאפייניה קשורה ביחסי המשפחה בין הצדדים. כך, סכסוכים בין בני משפחה אשר אינם בני זוג אשר אופייים הוא עסקי, מסחרי, כלכלי או בעל מאפיין אזרחי אחר אשר אינו משפחתי במהותו, יוגשו לבתי המשפט האזרחיים העוסקים בנושאים אלה ואשר נושאים אלה מצויים בתחום מומחיותם. בכל הנוגע לסכסוכים בין בני זוג, לא יחול שינוי בדין הקיים.

החוק המוצע יקטין את העומס המוטל על בתי המשפט לענייני משפחה בשל התדיינויות בין בני משפחה בסכסוכים בעלי מאפיינים אזרחיים מובהקים, אשר על פי התיקון יפסיקו להתברר לפנייהם, בלא שתהיה לכך השפעה ממשית על בתי משפט השלום ובתי המשפט המחוזיים שאליהם הן יועברו.

סעיף 2 מוצע כי תחילתו של התיקון המוצע בסעיף 1 להצעת החוק תהיה 30 ימים מיום פרסום החוק המוצע, וזאת כדי לאפשר לציבור להיערך לקראת יישומו.

סעיף 1 חוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"א-1995, קובע בסעיף 1(2) כי בית המשפט לענייני משפחה מוסמך לדון ב"תובענה אזרחית שהגיש אדם בין אדם או עזבונו, לבין בן משפחתו, או עזבונו, שעילתה סכסוך בתוך המשפחה יהא נושאה או שוויה אשר יהא".

ברע"א 6558/99, חבס נ' חבס, פ"ד נד(4), 337, נקבע כי הכוונה במונח תובענה אזרחית שעילתה סכסוך בתוך המשפחה שבסעיף 1(2) האמור, היא לתובענה אשר סיבת הסכסוך העומד ביסודה או מקורו, הם יחסי משפחה, וכי כדי שתוקנה הסמכות לבית המשפט לענייני משפחה, על הסכסוך המשפחתי לתרום תרומה משמעותית לגיבושה של עילת התביעה.

לשון החוק והאופן שבו פורשה קביעה זו על ידי בתי המשפט יוצרים קושי במקרים שבהם מוגשת תובענה בין בני משפחה שאינם בני זוג, מקום שבו על אף שמקורה והגורם העיקרי להיווצרותה הוא סכסוך בתוך המשפחה, העילה המשפטית של התובענה וכן הסעד המבוקש בה, הם מתחומי המשפט האזרחי, המסחרי או הכלכלי, או מתחומים אזרחיים אחרים אשר אינם קשורים בדיני המשפחה. כך למשל, במקרה שבו מוגשת תובענה הנוגעת מבחינה משפטית לשאלת אופן חלוקת מניות בחברה המצויה בבעלות בני משפחה שאינם בני זוג.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 393; התשע"א, עמ' 83.

